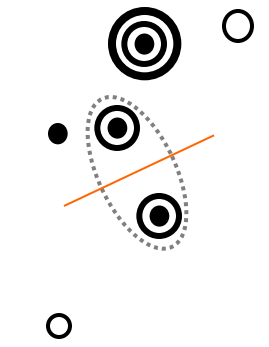


Interview





Typy rozhovorů

- strukturovaný
- semistrukturovaný
- nestrukturovaný



Úvod interview

- představení tazatele
- představení výzkumu
- pozice tazatele ve výzkumu
- předpokládané výstupy z výzkumu
- možnost poskytnutí těchto výstupů
- zaručení anonymity (podpis informovaného souhlasu)
- předpokládaná délka rozhovoru
- informace o formě a průběhu rozhovoru
- dotaz na pořízení audio záznamu
- přislíbení autorizace
- položení úvodní otázky



Informovaný souhlas

Pracovní název projektu: Možnosti spolupráce samospráv měst ve východních Čechách.

Instituce: Centrum pro regionální rozvoj, Geografický ústav, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37, Brno.

Výzkum: Projekt je součástí výzkumného záměru WD-40-07-1 POLYREG: podpora polycentrického regionálního rozvoje. Jeho hlavním cílem je prozkoumat polycentricitu jako normativní koncept uspořádání evropského sídelního systému, směřování regionální politiky a rovněž i související aktuálnost polycentricity jako výzkumného tématu na úrovni evropské, národní či lokální.

Dobrovolnost: Rozhovor bude zaznamenán na diktafon a následně pro analytické účely převeden do textové podoby. Participace na výzkumu je dobrovolná. Máte možnost odmítnout odpověď na kladené otázky a kdykoliv rozhovor přerušit nebo ukončit.

Důvěrnost: S nahrávkami rozhovorů bude nakládáno dle zákona 97/1974 Sb. O archivaci. (Přístup je umožněn pouze autorům/autorkám výzkumu, ostatním osobám pouze v úryvcích v anonymizované podobě). Přepisy rozhovorů a nosiče nahrávek jsou důsledně anonymizovány (komunikačním partnerům jsou přiděleny přezdívky, případné identifikační údaje sdělené v průběhu rozhovoru jsou změněny).



Informovaný souhlas

Prosím zvolte (zakroužkujte) jednu z nabízených možností:

- a) V rámci prezentací výsledků výzkumu je možné uvést výňatky z rozhovoru a celé mé jméno.
- b) V rámci prezentací výsledků výzkumu je možné uvést výňatky z rozhovoru a celé mé jméno, ale přeji si autorizovat text, v němž bude použito.
- c) V rámci prezentací výsledků výzkumu je možné uvést výňatky z rozhovoru a anonymní přezdívku.

Souhlasím s eventuelním uveřejněním fotografií pořízených v průběhu rozhovoru v rámci prezentací výsledků výzkumu:

- a) včetně fotografií s mou osobou
- b) pouze exteriér a interiér bez mé osoby
- c) nesouhlasím

Datum a čas:

Podpis:

Místo:



Diktafon

- zapnutí
- spuštění nahrávání
- průběžná kontrola
- poloha diktafonu
- dosah
- kvalita zvuku
- zastavení nahrávání
- vypnutí
- stažení nahrávky



The slide features several abstract decorative elements. In the top left, there is a large, irregular shape outlined in orange with several smaller circles inside, some of which are also outlined in orange. To its right is a smaller, similar shape. In the top right corner, there is a small, horizontally-oriented oval shape outlined in orange with three circles inside. Below the top-left shape, there is a single orange circle with a black center, and a larger, horizontally-oriented oval shape outlined in grey with a black center and an orange circle inside. On the left side, there are several more circles: a black one, a white one, a black one with a white center, and a white one. At the bottom left, there is a black circle with a white center, a white circle, and a black circle with a white center, all arranged vertically. At the bottom, there is a black circle with a white center, a white circle, and a black circle with a white center, all arranged vertically. In the bottom right corner, there are two black dots.

Úvodní otázka

- úvodní otázka by měla být dostatečně obecná
- neměla obsahovat žádné silné kategorie (bezpečí)
- měla by být co možná nejsrozumitelnější
- měla by dávat prostor komunikačnímu partnerovi, tedy aby s jejím předmětem měl osobní zkušenost



Úvodní otázka

- v úvodu rozhovoru není nutné tlačit na hloubku probíraného tématu, ani na informační kvalitu
- v úvodních částech rozhovoru je důležitější:
 - navazování vztahu s komunikačním partnerem
 - budování důvěry
 - snaha, aby partner zapomněl na diktafon; že jde o výzkum
 - aby respondent cítil, že to, co říká, má pro tazatele velkou cenu



Úvodní otázka

- v úvodu rozhovoru není nutné tlačit na hloubku probíraného tématu, ani na informační kvalitu
- v úvodních částech rozhovoru je důležitější:
 - navazování vztahu s komunikačním partnerem
 - budování důvěry
 - snaha, aby partner zapomněl na diktafon; že jde o výzkum
 - aby respondent cítil, že to, co říká, má pro tazatele velkou cenu

„Tazatel se z počátku snaží být milý, pozorný a kladně přijímat vše, co je řečeno. Je to nástroj, který mu pomáhá respondenta rozmluvit a vstoupit do jeho světa. [...] ...tazatel se musí tvářit, že to, co respondent říká, je zajímavé, i kdyby si to zrovna nemyslel.“



Úvodní otázka

- Vyprávějte mi, co se stalo (jak se to stalo).
 - Kdy jste měl poprvé zkušenost s...?
 - Můžete uvést co se stalo, že...?
 - Co se pak ve vašem životě stalo?
 - Jak byste popsal vaše názory na...?
 - Co jste pociťoval při...?
-
- Jak byste zhodnotili spolupráci s okolními městy?
 - Mohl by ses pokusit nakreslit mapu toho, co pro tebe znamená Brno?
 - Pokuste se, prosím, nakreslit, co se Vám vybaví, když se řekne prostor před hlavním nádražím v Brně?



Průběh interview

- v průběhu rozhovoru je nutné stále přemýšlet nad další otázkou
- mít v zásobě připravené další možné otázky
- dobrou otázku je možné vymyslet jen tehdy, když soustředěně nasloucháme, co se během rozhovoru říká a intenzivně přemýšlíme, zatímco respondent mluví
- začátečník, se často obává pomlky
- pokud spěchá, aby je překlenul, nemá čas vymyslet dobrou otázku
- pomlky je třeba zaplnit, až když začínají být nepříjemné
- na otázku je vždy jen několik vteřin, je nutné myslet na tisíc věcí (hypotézy, předpoklady, seznam otázek, styl rozhovoru, rytmus rozhovoru, právě řečené, sebereflexi, únavu partnera...)
- lze se uchýlit ke klasické strategii zopakování



Otevřenost otázky

Jak jste spokojen s úrovní spolupráce s okolními městy?

- velmi
 - celkem ano
 - moc ne
 - vůbec ne
-

Jaký máte pocit z úrovně spolupráce s okolními městy?

Jaký je váš názor na úroveň spolupráce?

Jaký pro vás má význam spolupráce s okolními městy?



Typy otázek

- **otázky vztahující se ke zkušenostem**
 - Kdybych byl s neustále s komunikačním partnerem, co bych viděl, že dělá?
- **otázky vztahující se k názorům**
 - Co si myslíte o...?
 - Jaký je váš názor na...?
- **otázky vztahující se k pocitům**
 - Jak jste se přitom cítil?
 - Jaké to ve vás vyvolalo pocity?
- **otázky vztahující se k vnímání**
 - Na co se vás vedoucí zeptal, když jste se s ním setkal?
- **otázky demografické a kontextové**
 - věk, vzdělání, zaměstnání



Průběh interview: sondáž

- „doptávání se“
- sondážní otázky se dopředu nepřipravují
- slouží k prohloubení odpovědí v určitém směru
- vztahují se k podrobnostem kontextu jevu

- Co se stalo?
- Kdo jiný se toho ještě účastnil?
- Kde jste byl v tu dobu?
- Jak aktivně jste se toho účastnil?
- Jak k tomu došlo?
- Kde se to stalo?



Na co myslet v průběhu interview?

- komunikační partner (nálada, uvolněnost, výřečnost, zaujetí, únava...)
- sám na sebe (sebereflexe: pocity, nápady, nové hypotézy...)
- předmět výzkumu

- struktura rozhovoru: paleta zájmových témat
- příprava nové otázky
- vrácení partnera před odbočku
- identifikace zda si partner neprotiřečí
- specifická pojmenování kategorií
- rytmus rozhovoru
- délka rozhovoru
- hladinu ruchu
- ...



Závěr interview

- Napadá vás ještě něco, co byste chtěl doplnit?
- Chtěl byste doplnit něco, čeho jsme se dotkli nedostatečně?
- Napadá vás něco zajímavého, důležitého z této oblasti, co jsem ve svých otázkách opominul?

- Poděkování za čas, ochotu. otevřenost...

- Zopakování nabídky získání výstupů z výzkumu.
- Možná žádost o opakované oslovení o doplňující informace.
- Případná výměna kontaktů.

- **NEVYPÍMAT DIKTAFON!!!**

The slide features several decorative abstract graphics. On the left side, there are various shapes including a large orange dotted outline containing several smaller circles (some solid black, some white with black outlines), a solid orange circle with a black outline, and a grey dotted oval containing a solid orange circle and a black dot. Below these are more circles and a grey dotted oval with a black dot and a solid orange circle. At the bottom left, there is a solid orange circle with a black outline. On the right side, there is a grey dotted oval containing three white circles with black outlines. At the top right, there is a solid orange circle with a black outline. At the bottom right, there is a solid black circle.

Závěr interview

- Napadá vás ještě něco, co byste chtěl doplnit?
- Chtěl byste doplnit něco, čeho jsme se dotkli nedostatečně?
- Napadá vás něco zajímavého, důležitého z této oblasti, co jsem ve svých otázkách opominul?

- Poděkování za čas, ochotu. otevřenost...

- Zopakování nabídky získání výstupů z výzkumu.
- Možná žádost o opakované oslovení o doplňující informace.
- Případná výměna kontaktů.

- **NEVYPÍMAT DIKTAFON!!!**

- *„Stává se, že když výzkumník vypne diktafon a přestane nahrávat, vzbudí tím u respondenta novou chuť pokračovat v rozhovoru. Cítí se totiž volněji a také může mít pocit, že se mu nepodařilo říci všechno, co chtěl.“*

Praktické rady

- více poslouchat, méně mluvit
- po dokončení promluvy partnera, ještě nechat chvílku prostor
- následovat to, co říká partner
- přizpůsobit se mu, přizpůsobit se jeho lince promluvy
- vyčkat na jeho pojmenování věcí (kategorií)
- používat pojmy (kategorie), které partner již použil
- poptat se pokud máte pocit, že zcela nerozumíte promluvě
- snažit se držet partnera u předmětu výzkumu
- vyhnout se návodným/dominantním otázkám
- využívat výhradně otevřené otázky
- nepřerušovat výpověď komunikačního partnera
- porozumět, nehodnotit